

Liturgie Leer-van-de-kerk-dienst
Emmen, 28 februari 2016
Thema: *schepping en evolutie*

1. Votum

2. Zegengroet

Genade zij u en vrede van God onze Vader en van de Heer Jezus Christus.

3. Geloofsbelijdenis zingen: **Gezang 179a**
en lezen **artikel 2 NGB** en **Zondag 9 HC**

4. Intro

5. Gebed om verlichting met Gods Geest

6. Bijbellezing: **Psalm 104** (*gelezen door...*)

7. Zingen: **Lied van de schepping** (melodie Psalm 8, in beurtzang)

8. Preek

9. Amenlied: **Psalm 33:3,5,8**

10. Dankgebed

11. Inzameling van de gaven (*diakenen geholpen door...*)

12. Slotzang: **Psalm 89:3,4,5,6**

13. Zegen

Moge de Heer u zegenen en beschermen, moge de Heer het licht van zijn gelaat over u doen schijnen en u genadig zijn, moge de Heer u zijn gelaat toewenden en u vrede geven.

Intro

Zo'n 400 jaar geleden ontdekte [dia1] Galileo Galilei dat niet de zon om de aarde draait, maar dat de aarde om de zon draait.

Die ontdekking was revolutionair; tot dan werd gedacht dat de aarde het middelpunt van het heelal was.

De reactie van de kerk in die tijd was fel: wat Galileo beweert is in strijd met wat in de Bijbel staat; Galileo moet zijn onderzoek intrekken en voortaan zijn mond houden.

Maar volgens Galileo had hij niks verkeerd gedaan. Hij was een gelovig onderzoeker, en wilde juist laten zien hoe prachtig en doordacht God alles geschapen heeft.

Tegenwoordig is er niemand (ook in de kerk niet) die nog twijfelt aan de waarheid van Galileo's ontdekking.

Als het gaat om het onderwerp [dia2] schepping en evolutie is het goed om van deze geschiedenis te leren dat we als kerk, dat je als gelovige, niet al te snel ontdekkingen uit de wetenschap moet bestempelen als 'in strijd met de Bijbel' of onwaar.

Je hoort nog best vaak dat christenen het idee van evolutie maar onzin vinden – afstammen van de apen, ja jij misschien, maar ik niet!

Zelf had ik, wanneer ik in de dierentuin bordjes las met 'zoveel miljoen jaren', altijd zoiets van 'dat moet je ook maar geloven'.

Maar ik ben daar wel voorzichtiger in geworden. Want door die houding maak je het oprecht gelovige broeders en zusters die tegelijk ook wetenschapper zijn, en die geconfronteerd worden met gegevens uit onderzoeken die wel wijzen naar evolutie, voor hen maak je het er alleen maar lastiger om ook nog te blijven geloven in God als Schepper en in de waarheid van de Bijbel.

Tegelijk is er aan de andere kant een groep mensen die evolutie [dia3] tot een soort geloof heeft verheven, en met starheid en felheid op hun beurt alle andere opinies afdoen als onzin. Dan is evolutie geen wetenschappelijke conclusie meer, maar een levensovertuiging geworden: alles is ontstaan door evolutie, en daarmee uit.

Het lijkt zo simpel: [dia4] als je in God gelooft, kun je niet in evolutie geloven, en als je in evolutie gelooft, kun je niet in God geloven.

Maar zo zwart-wit is de werkelijkheid nooit, en ook op dit punt niet.

We willen daar vanmiddag verder met elkaar over doordenken.

Laten we daarvoor bidden om inzicht en wijsheid en hulp van de Heilige Geest.

Gebed

Bijbellezing: Psalm 104

Lied van de schepping

Preek

Volk van God, geliefde gemeente van Jezus Christus,
br/zr jonger of ouder, welkome gast, luisteraar/kijker thuis,

[dia6] Waarom is er *iets* en *niet niets*?

Waarom besta jij? Hoe kan het dat u bestaat?

Het korte en eenvoudige antwoord is: [dia7] **omdat God dat wil.**

Dat er iets is en niet niets is een bewuste keus van de Schepper.

Zo mag je ook naar jezelf kijken: het is geen toeval dat ik besta, geen samenloop van

omstandigheden, geen schitterend ongeluk.

Nee: ik ben door God gewild; Hij koos ervoor ook mij als mens te maken.

En God maakt dat *iets*, God maakt ons, niet omdat Hij dat nodig heeft (bijvoorbeeld om zijn eenzaamheid te verdrijven) – als de Drie-Ene God is de HERE altijd de volmaakt gelukzalige in Zichzelf.

Nee: **God schiep uit liefde**, omdat Hij wilde dat wij er zouden zijn en de vreugde van het bestaan met Hem zouden delen.

Dat zeg ik als *mens*, als wezen dat dus zelf nadrukkelijk onderdeel is van de geschapen werkelijkheid. En het past me daarom bescheiden te zijn in het duiden van mijzelf, van al dat grootse en mooie om mij heen, en van de Schepper.

Dat zeg ik als *gelovig* mens, die de Bijbel leest, en waar het er gelijk al op de eerste bladzijde, in de eerste regel over gaat: [dia8] *In het begin schiep God de hemel en de aarde...* En daarom kan ik er van zingen, en God er voor loven en prijzen en danken. Want: het is goed! Zeer goed.

Ik zeg het als *belijdend* mens: *Ik geloof in God de Vader, de Almachtige, Schepper van de hemel en de aarde.* En ik dank Hem uit de grond van m'n hart, dat deze machtige God die alles uit niets geschapen heeft, dankzij Jezus Christus ook mijn God en Vader wil zijn, die ik kan vertrouwen, van wie ik op aan kan.

En ik zeg het als mens *die z'n ogen en oren de kost geeft*, en onder de indruk is van alle pracht en schoonheid, onder de indruk van het ontstaan [dia9] van een mensenleven – zo ingenieus! Onder de indruk van de grootsheid van het heelal – *Heer, onze Heer, hoe heerlijk is uw naam op heel de aarde!* Geloven dat dat allemaal vanzelf, uit zichzelf, is ontstaan...? Daar *moet* een Ontwerper en Bouwmeester achter zitten, een Kunstenaar, een Schepper! (getuigenis dr Peter Wigt)

[dia10] Toch gebiedt de eerlijkheid te erkennen dat het *niet vanzelfsprekend* is dat mensen tot die conclusie komen: er zijn veel mensen die *niet* in God geloven als Schepper, en zelfs niet in iets als een *Intelligent Design* als ontwerper van alles.

Nu kan je zeggen dat dat gevolg is van de zonde, en dat is zeker waar. De duivel wil je graag laten geloven dat er geen God de Schepper is.

En het is waar dat dat zeker in de afgelopen eeuwen steeds sterker is geworden.

De tijd waarin de wetenschap toenam, in combinatie met het *rationalisme* (=verstandelijk beredeneren van alles).

Daardoor is veel [dia11] *ontmythologiseerd*: was onweer vroeger de stem van God waarvoor je vreesde, nu is onweer 'gewoon' een natuurkundig verklaarbaar gebeuren van wolken die tegen elkaar botsen.

Je hebt God niet meer nodig om alles te verklaren.

Toch zijn er gelukkig nog heel veel wetenschappers die prima hun geloof in God als Schepper en de resultaten van hun onderzoek kunnen combineren.

Wat daarbij kan helpen is dat je goed [dia12] in de gaten houdt dat wetenschappelijk onderzoek en levensbeschouwing **twee verschillende grootheden** zijn.

Wetenschap onderzoekt kritisch de werkelijkheid en probeert zo tot inzichten te komen waar daarna op verder gebouwd kan worden.

Geloof heeft veel meer te maken met zingeving, duiding, een kompas dat je brengt bij het doel van het leven.

Zo kun je wetenschappelijk tot de conclusie komen dat er evolutie is. Er zijn gewoon harde bewijzen dat er in de natuur ontwikkeling van soorten is, aanpassing en mutatie.

Maar het is wat anders om vervolgens die wetenschappelijke conclusies tot geloof, tot ideologie te verheffen. Alleen, dan heb je het niet meer over *evolutie* (wetenschap), maar over *evolutionisme* (geloof).

Verder is belangrijk te onthouden [dia13] dat evolutie **niet gaat over het ontstaan van het leven**. Evolutie is het proces dat plaatsvindt *als het leven er al is*.

En [dia14] de oerknal dan, zul je zeggen? Ja, dat is inderdaad even een ander verhaal. Alleen, de theorie van de *big bang* heeft weliswaar te maken met de evolutietheorie, maar valt er niet perse mee samen.

Zelf kan ik me, met mijn mensenverstand, niet voorstellen dat al het mooie en ingenieuze dat er aan leven is, begonnen is na een knal/explosie, en daarna als vanzelf in een periode [dia15] van 13,8 miljard jaar is doorgeëvolueerd van lagere soorten naar hogere.

Dan vind ik het zelf, zowel gevoelsmatig als verstandelijk, veel meer aanvaardbaar dat er een Schepper is, die ooit begonnen is met deze wereld, en een rijke variatie aan soorten heeft gecreëerd.

Er kan toch *niet zomaar vanzelf* iets ontstaan als er niets is?!

En alles zit zo ingenieus in elkaar en is zo ongelooflijk op elkaar afgestemd, dat kan zich toch *niet vanzelf* ontwikkeld hebben?!

Maar ik geef toe: dat is mijn geloof; en daarmee kan ik niet alles verklaren.

En ik wil hier als christen voorzichtig zijn in mijn oordelen, om niet, net als de kerk in de tijd van Galileo, ontzettend in de fout te gaan.

Want we hebben het wel over *God* als Schepper.

En wie zijn wij, dat wij Hem zouden voorschrijven hoe Hij alles geschapen heeft!? Misschien heeft God wel gebruik gemaakt van een oerknal om zijn scheppingswerk te beginnen...

Maar lastig is het wel hoor. Ik heb ontzettend met deze preek zitten worstelen.

Wat het er niet makkelijker op maakt, is [dia16] dat wetenschappers het onderling zelf ook lang niet altijd eens zijn, en elkaar corrigeren en tegenspreken.

Ook moeten regelmatig uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek, die als 'harde gegevens' zijn gepresenteerd, bij nader inzien toch bijgesteld worden.

Dat zou op hun beurt wetenschappers zelf ook voorzichtig moeten maken om al te triomfantelijk met onderzoeksgegevens aan de haal te gaan.

Wat ik verder lastig vind, is dat [dia17] de evolutietheorie niet alleen niks zegt over ontstaan en zin van het leven, maar ook **geen antwoord heeft op het waarom van het kwaad**.

Als alles zich dan in een *survival of the fittest* ontwikkelt tot een steeds hoger plan, waar komt het kwaad dan vandaan? En waarom blijft dat kwaad bestaan, waarom muteert zich dat niet weg?

En is het wel waar dat alles zich ontwikkelt naar een *hoger* plan? Kun je inderdaad zeggen dat mensen van nu beter/hoger zijn dan die van zesduizend jaar geleden?

En is het überhaupt niet gevaarlijk te suggereren dat het toegaat naar een steeds betere soort?

Krijg je dan inderdaad niet het selecteren van *übermensen* en *untermensen*, zoals Hitler deed, met alle gevolgen van dien?

Met raakvlak in onze tijd door het onderscheiden van soorten mensen (autochtonen en allochtonen), en het wegmutteren van ongewenste soorten (zoals *Down*)?

Ik kom nog even terug [dia18] op **de ouderdom van de aarde**.

Op basis van lagen in de aarde en daarin gevonden fossielen, is berekend dat het leven op aarde in een periode van 13,8 miljard jaar is ontstaan. [dia19]

Terwijl, als je getallen (vaak leeftijden) in de Bijbel optelt, je tot de conclusie komt van een veel jongere aarde (ongeveer 6000 jaar oud).

Daar zit een enorm gat tussen! Hoe kun je dat verklaren?

Om hier iets over te zeggen is het nodig dat we goed in de gaten houden **wat voor soort boek de**

Bijbel is, en met welk doel en in welke context iets wordt gezegd.

[dia20] De Bijbel is een *doelboek* dat je leven zin en houvast wil geven.

Het gaat over de zorg en liefde van God voor mensen.

Het maakt duidelijk dat de mens in zonde gevallen is, en dat de mens *niet* is zoals hij zou moeten zijn.

Dat daardoor *ellende* in ons bestaan is gekomen, en dat er niet alleen maar sprake is van evolutie in positieve richting.

Nee, er is redding en verlossing nodig van de andere kant: Jezus Christus is gekomen om het kwaad fundamenteel aan te pakken, en Hij zal alles nieuw maken.

Daarom is de Bijbel echt nodig *naast* het boek van de schepping!

[dia21] Tegelijk is de Bijbel *geen handboek voor wetenschap*.

Je overvraagt de Bijbel als je er resultaten uit (natuur-)wetenschappelijk onderzoek wilt inlezen.

Zogenaemde *creationisten* hebben dat wel geprobeerd, maar dat is uiteindelijk toch niet overtuigend gebleken.

Je doet de Bijbel recht als je dit Woord van God leest zoals het bedoeld is, en als je de aard van de tekst respecteert.

We lazen uit [dia22] Psalm 104.

Een prachtig loflied op Gods schepping: *JHWH mijn God, hoe groot bent U! Hoe talrijk zijn uw werken, JHWH, U hebt alles met wijsheid gemaakt.*

Niemand die daaraan hoeft twijfelen.

Tegelijk kan ik me niet voorstellen dat je alles wat in Psalm 104 staat letterlijk neemt:

[dia23] *de hemel spannen als een tentdoek? Hoge zalen bouwen op de wateren? Aarde op pijlers vastgezet?*

Wetenschappelijk gezien is dat klinkklare onzin.

Maar in gelovige taal niet, want het probeert iets onder woorden te brengen over de grootheid en onvoorstelbaarheid van de schepping in relatie tot de Schepper.

Maar het is duidelijk *symbolisch* bedoeld, en niet letterlijk.

Dat moet je wel in acht nemen, dan respecteer je de tekst van de Bijbel.

Daarom: door niet alles letterlijk te nemen val je nog niet van je geloof...

Die variatie, die gelaagdheid, zie je ook in Genesis 1 en 2. [dia24]

Ga die beide hoofdstukken maar eens grondig vergelijken.

Heeft Genesis 1 werkelijk de bedoeling om *op een wetenschappelijk verantwoorde manier* de schepping te beschrijven?

Daarvoor is de tekst echt te poëtisch. Het is duidelijk niet de manier van schrijven van iemand die kortweg wil vertellen wat er is gebeurd.

Je kunt de tekst van [dia25] Genesis 1 typeren met *verheven verhalend proza*¹.

En dat het doel van Genesis 1 is, om in een wereld vol afgoden, in een omgeving waarin zon en maan aanbeden worden, een *statement* te maken dat de God van Israël de Schepper is van hemel en aarde.

Maar je overvraagt Genesis 1 als je daaruit *noodzakelijkerwijs* zou moeten afleiden dat alles in 6 dagen van 24 uur is geschapen, en dat het in de volgorde is gegaan zoals die daar gepresenteerd wordt.

Alleen Genesis 2 maakt al duidelijk dat dat niet waar is.

In vers 4 en 5 staat: [dia26] *In de tijd dat God JHWH aarde en hemel maakte, groeide er op de aarde nog geen enkele struik en was er geen enkele plant opgeschoten, want God JHWH had het nog niet laten regenen op de aarde, en er was geen mens om het land te bewerken.*

¹ Tim Keller, Schepping, evolutie en gewone gelovigen, artikel uit Geloof en Wetenschap, Forum C 2014

Hieruit kun je afleiden dat er nog *geen* planten waren voordat er een atmosfeer is, terwijl Genesis 1 dat wel zegt, door op dag 3 de bomen er te laten zijn, terwijl op dag 4 pas zon en maan (de atmosfeer) geschapen worden.

Brengt zo'n constatering je geloof aan het wankelen?

Ondermijnt zoiets het gezag van de Bijbel?

Daar is absoluut geen aanleiding voor, als je de tekst van de Bijbel respecteert, en in het oog houdt wat de bedoeling is: dat je de HERE erkent als Schepper van hemel en aarde.

[dia27] Door wetenschappelijk onderzoek is de afgelopen eeuwen enorm veel ontdekt over de kracht en pracht en grootheid van de schepping.

Moet je voorstellen dat er geen telescopen waren, en geen weet had van verre sterrenstelsel. Of geen microscopen, en het onbegrijpelijk functionerende zenuwweefsel niet had kunnen bestuderen.

We kunnen raketten en ruimtesondes het heelal inzenden [dia28] die prachtige beelden terugsturen naar de aarde. En het duizelt je als je hoort dat ze er maanden over doen om in een bepaalde baan terecht te komen, of jaren ver weg vliegen zonder ooit aan het eind van de schepping te komen...

Ongekend – zoveel grootheid!

Duizelingwekkende getallen²: de zon is [dia29] zo'n 150 miljoen kilometer van ons verwijderd; met de auto zou je er 171 jaar over doen om er te komen! Terwijl het licht van de zon er maar 8 minuten over doet om ons te bereiken – dat is 300.000 kilometer per seconde.

Ongelooflijk!

Met het blote oog kun je, als je ogen aan het donker gewend zijn, [dia30] zo'n 5000 sterren zien. Maar in totaal zijn er wel zo'n honderd miljard sterren in het melkwegstelsel; je zou er 3200 jaar over doen om die te tellen...

Daar kan je toch niet bij?!

Zulke ontdekkingen, zulke aantallen, maken het wonder van de schepping alleen maar groter en heerlijker! Maken het ontzag voor de Schepper alleen maar groter! [dia31] Alle eer aan God!

Laten we daarom niet wantrouwend staan tegen wetenschap en (natuur-) wetenschappelijk onderzoek, en de uitkomsten ervan niet per definitie afwijzen.

Laten we vertrouwen hebben in onze God, van wie we geloven dat Hij de Auteur is van die twee prachtige boeken: de natuur en de Bijbel.

Als Hij de ENE Auteur is, zouden die beide boeken elkaar dan ooit wezenlijk kunnen tegenspreken?

Amen

[dia32]

---

² Corien Oranje en Cees Dekker, Het geheime logboek van topnerd Tycho, Heerenveen 2015

BIJLAGE: LIED VAN DE SCHEPPING, berijming door Elbert Gouman

DE SCHEPPING VAN DE HEMEL EN DE AARDE

IN HET BEGIN

¹ *In het begin schiep God de hemel en de aarde.*

² *De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods Geest zweefde over het water.*

**In het begin schiep U hemel en aarde.
Dank, Schepper, dat U ons dit openbaarde!
De aarde was eerst duister, woest en doods,
maar U verhief uw stem en schiep iets groots.**

DAG 1

³ *God zei: 'Er moet licht komen,' en er was licht. ⁴ God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis; ⁵ het licht noemde Hij dag, de duisternis noemde Hij nacht. Het werd avond en het werd morgen. De eerste dag.*

**Het was uw Geest die zweefde over 't water,
als bron van licht en helder, levend water.
Uw Scheppingswoord verbrak de duisternis.
Uw Geest bracht aan het licht wie Schepper is!**

DAG 2

⁶ *God zei: 'Er moet midden in het water een gewelf komen dat de watermassa's van elkaar scheidt.' ⁷ En zo gebeurde het. God maakte het gewelf en scheidde het water onder het gewelf van het water erboven. ⁸ Hij noemde het gewelf hemel. Het werd avond en het werd morgen. De tweede dag.*

⁹ *God zei: 'Het water onder de hemel moet naar één plaats stromen, zodat er droog land verschijnt.' En zo gebeurde het. ¹⁰ Het droge noemde Hij aarde, het samengestroomde water noemde hij zee. En God zag dat het goed was.*

**U splitste, HEER, de watervloed in tweeën:
U liet het water stromen naar de zeeën
en vormde wolken tot een voorraadschuur
vol regen voor een dorstige natuur.**

DAG 3

¹¹ *God zei: 'Overal op aarde moet jong groen ontkiemen: zaadvormende planten en allerlei bomen die vruchten dragen met zaad erin.' En zo gebeurde het. ¹² De aarde bracht jong groen voort: allerlei zaadvormende planten en allerlei bomen die vruchten droegen met zaad erin. En God zag dat het goed was. ¹³ Het werd avond en het werd morgen. De derde dag.*

**HEER, onze Heer, U liet het groen ontluiken.
Kleurrijke bloemen zijn van ver te ruiken.
Hun rijpe zaden kiemen in de grond
en veel wat groeit is eetbaar en gezond.**

DAG 4

¹⁴ *God zei: 'Er moeten lichten aan het hemelgewelf komen om de dag te scheiden van de nacht. Ze moeten de seizoenen aangeven en de dagen en de jaren, ¹⁵ en ze moeten dienen als lampen aan het hemelgewelf, om licht te geven op de aarde.' En zo gebeurde het. ¹⁶ God maakte de twee*

grote lichten, het grootste om over de dag te heersen, het kleinere om over de nacht te heersen, en ook de sterren. ¹⁷ Hij plaatste ze aan het hemelgewelf om licht te geven op de aarde, ¹⁸ om te heersen over de dag en de nacht en om het licht te scheiden van de duisternis. En God zag dat het goed was. ¹⁹ Het werd avond en het werd morgen. De vierde dag.

**Ook schiep U, HEER, de grote hemellichten
om overdag en 's nachts ons te verlichten.
De zon geeft licht en warmt de aarde op
en 's nachts roept U de maan en sterren op.**

DAG 5

²⁰ God zei: 'Het water moet wemelen van levende wezens, en boven de aarde, langs het hemelgewelf, moeten vogels vliegen.' ²¹ En Hij schiep de grote zeemonsters en alle soorten levende wezens waarvan het water wemelt en krioelt, en ook alles wat vleugels heeft. En God zag dat het goed was. ²² God zegende ze met de woorden: 'Wees vruchtbaar en word talrijk en vul het water van de zee. En ook de vogels moeten talrijk worden, overal op aarde.' ²³ Het werd avond en het werd morgen. De vijfde dag.

**U liet het water wemelen van leven.
Elk dier hebt U zijn leefgebied gegeven.
In beek en plas, rivier en oceaan
biedt U een onderwaterschouwspel aan.**

**HEER, onze Heer en Schepper van het leven,
U liet ook vogels langs de hemel zweven:
kleurrijke vogels die van zonsopgang
hun melodieën zingen in beurtzang.**

DAG 6

²⁴ God zei: 'De aarde moet allerlei levende wezens voortbrengen: vee, kruipende dieren en wilde dieren.' En zo gebeurde het. ²⁵ God maakte alle soorten in het wild levende dieren, al het vee en alles wat op de aardbodem rondkruipt. En God zag dat het goed was.

²⁶ God zei: 'Laten wij mensen maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken; zij moeten heerschappij voeren over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daarop rondkruipt.' ²⁷ God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep Hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep Hij de mensen. ²⁸ Hij zegende hen en zei tegen hen: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag: heers over de vissen van de zee, over de vogels van de hemel en over alle dieren die op de aarde rondkruipen.' ²⁹ Ook zei God: 'Hierbij geef ik jullie alle zaaddragende planten en alle vruchtbomen op de aarde; dat zal jullie voedsel zijn. ³⁰ Aan de dieren die in het wild leven, aan de vogels van de hemel en aan de levende wezens die op de aarde rondkruipen, geef Ik de groene planten tot voedsel.' En zo gebeurde het. ³¹ God keek naar alles wat Hij had gemaakt en zag dat het zeer goed was. Het werd avond en het werd morgen. De zesde dag.

**Ook op het land verscheen veel dierenleven.
Elk dier hebt U uw zegen meegegeven.
U gaf de wilde dieren en het vee
de groene planten als hun voedsel mee.**

**HEER, onze Heer, uw Naam zij hoog geprezen!
U schiep de mens om beeld van U te wezen.
De levensadem van uw Geest schonk aan
de mens zijn paradijselijk bestaan.**

DAG 7

2¹ Zo werden de hemel en de aarde in al hun rijkdom voltooid. ² Op de zevende dag had God zijn werk voltooid, op die dag rustte Hij van het werk dat Hij gedaan had. ³ God zegende de zevende dag en verklaarde die heilig, want op die dag rustte Hij van heel zijn scheppingswerk.

**Dank, Schepper van de hemel en de aarde,
niemand zou U ooit kunnen evenaren!
Zoals U rustte van uw scheppingswerk,
vinden wij rust bij U hier in de kerk.**